

ANATOMIA, FIZJOLOGIA I PATOLOGIA NARZĄDU ŻUCIA

1. METRYCZKA

Rok akademicki	2025/2026
Wydział	Lekarsko-Stomatologiczny
Kierunek studiów	Higiena Stomatologiczna
Dyscyplina wiodąca	Nauki Medyczne
Profil studiów	Ogólnoakademicki
Poziom kształcenia	I stopnia
Forma studiów	Stacjonarne
Typ modułu/przedmiotu	Obowiązkowy
Forma weryfikacji efektów uczenia się	EGZAMIN
Jednostka prowadząca /jednostki prowadzące	1 - Zakład Stomatologii Zintegrowanej WUM, ul.Binieckiego 6, 02—097 Warszawa, stom.zintegrowana@wum.edu.pl; tel.221166419 2 - Zakład Stomatologii Dziecięcej Uniwersyteckie Centrum Stomatologii CMWUM Ul. Stanisława Binieckiego 6 02-097 Warszawa tel: (+48 22)116 64 24; e-mail: pedodoncja@wum.edu.pl 3- Zakład Ortodoncji Uniwersyteckie Centrum Stomatologii CMWUM Ul. Stanisława Binieckiego 6 02-097 Warszawa Tel. (+48 22) 116 64 54; e-mail: ortodoncja@wum.edu.pl 4- Katedra Protetyki Stomatologicznej Uniwersyteckie Centrum Stomatologii CMWUM Ul. Stanisława Binieckiego 6 02-097 Warszawa Tel. (+48 22) 116 64 70; e-mail: katedraprotetyki@wum.edu.pl

Załącznik nr 4B do Procedury opracowywania i okresowego przeglądu programów studiów
(stanowiącej załącznik do zarządzenia nr 68/2024 Rektora WUM z dnia 18 kwietnia 2024 r.)

Kierownik jednostki/kierownicy jednostek	dr hab. n. med. Dominika Gawlak, dominika.gawlak@wum.edu.pl prof. dr hab. n. med. Dorota Olczak-Kowalczyk prof. dr hab. n. med. Małgorzata Zadurska prof. dr hab. n. med. Jolanta Kostrzewa - Janicka
Koordynator przedmiotu	dr hab. n. med. Dominika Gawlak, dominika.gawlak@wum.edu.pl
Osoba odpowiedzialna za sylabus	dr n. med. Alicja Aluchna, alicja.aluchna@wum.edu.pl dr n. med. Magdalena Marczyńska-Stolarek, magdalena.marczynska-stolarek@wum.edu.pl dr n. med. Monika Wojda, monika.wojda@wum.edu.pl lek. dent. Andrzej Kołodziejczyk, andrzej.kolodziejczyk@wum.edu.pl
Prowadzący zajęcia	1 - Zespół Zakładu Stomatologii Zintegrowanej Dr hab. n. med. Dominika Gawlak dominika.gawlak@wum.edu.pl Prof. dr hab.n.med. Izabela Strużycka - izabela.struzicka@wum.edu.pl Dr n med. Alicja Aluchna - alicja.aluchna@wum.edu.pl Lek dent. Marta Kaźmierczyk-Winciorek - marta.kazmierczyk-winciorek@wum.edu.pl Dr n. med. Agnieszka Bogusławska –Kapala- aboguslawska@wum.edu.pl Dr n.med. Katarzyna Brus Sawczuk-katarzyna.brus-sawczuk@wum.edu.pl Lek.stom. Michał Fidecki-mfidecki@wum.edu.pl Lek.stom.Agnieszka Banatkiewicz- abanatkiewicz@wum.edu.pl lek.stom. Joanna Gordon Piotrowska stom.zintegrowana @wum.edu.pl 2 - Zespół Zakładu Stomatologii Dziecięcej prof. dr hab. n. med. Dorota Olczak-Kowalczyk dorota.olczak-kowalczyk@wum.edu.pl dr hab. n. med. Anna Turska-Szybka anna.turska-szybka@wum.edu.pl dr n. med. Halszka Boguszewska-Gutenbaum halszka.boguszewska@wum.edu.pl dr n. med. Iwona Sobiech iwona.sobiech@wum.edu.pl dr n. med. Piotr Sobiech piotr.sobiech@wum.edu.pl dr n.med. Paula Piekoszewska-Ziętek ppiekoszewska@wum.edu.pl dr n. med. Angelika Kobylińska angelika.kalinska@wum.edu.pl dr n. med. Katarzyna Białoszewska katarzyna.bialoszewska@wum.edu.pl dr n. med. Sara Shamsa-Nieckula sara.shamsa@wum.edu.pl lek. dent. Małgorzata Dudek malgorzata.dudek@wum.edu.pl lek. dent. Michał Gefrerer michal.gefrerer@wum.edu.pl lek. dent. Barbara Kapuścińska barbara.kapuscinska@wum.edu.pl lek. dent. Andrzej Kołodziejczyk andrzej.kolodziejczyk@wum.edu.pl lek. dent. Maja Lipiec maja.lipiec@wum.edu.pl lek. dent. Wiktoria Mól wiktoria.mol@wum.edu.pl lek. dent. Karolina Spodzieja karolina.spodzieja@wum.edu.pl lek. dent. Renata Węgrzyn renata.wegrzyn@wum.edu.pl 3 - Zakład Ortodoncji dr n. med. Magdalena Marczyńska-Stolarek dr n. med. Agnieszka Jurek dr n. med. Małgorzata Laskowska dr n med. Dorota Kuśmierczyk dr n.med. Martyna Czerkies 4 - Katedra Protetyki Stomatologicznej Dr n. med. Monika Wojda dr n. med. Magdalena Golecka- Bąkowska lek. stom. Karolina Ambroziak dr n. med. Bożena Jedynak lek. stom. Daniel Surowiecki dr n. med. Krzysztof Majchrzak

	lek. stom. Konrad Juszczyzyn dr n. med. Przemysław Szczyrek dr n. med. Anna Kochanek – Leśniewska lek. stom. Marek Prątnicki
--	---

2. INFORMACJE PODSTAWOWE

Rok i semestr studiów	Rok I Semestr 1	Liczba punktów ECTS	6,5
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ		Liczba godzin	Kalkulacja punktów ECTS
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim			
wykład (W)		5	
seminarium (S)		30	
ćwiczenia (C)			
e-learning (e-L)			
zajęcia praktyczne (ZP)			
praktyka zawodowa (PZ)			
Samodzielna praca studenta			
Przygotowanie do zajęć i zaliczeń		80	2,5

3. CELE KSZTAŁCENIA

C1	Zapoznanie studentów z rozwojem, fizjologią i patologią narządu żucia u pacjentów Poznanie anatomicznej budowy zębów i przyzębia.
C2	Poznanie fizjologicznych uwarunkowań funkcjonowania narządu żucia.
C3	Poznanie etiologii, diagnostyki i metod terapeutycznych wybranych patologii zębów i przyzębia okolowierzchołkowego.
C4	Przyswojenie zagadnień z zakresu fizjologii i patologii układu stomatognatycznego.
C5	Nabycie wiedzy w zakresie anatomii, fizjologii i patologii narządu żucia w aspekcie leczenia protetycznego
C6	Zapoznanie studentów z rozwojem, fizjologią i patologią narządu żucia u pacjentów w wieku rozwojowym.

4. EFEKTY UCZENIA SIĘ

Numer efektu uczenia się	Efekty w zakresie

Załącznik nr 4B do Procedury opracowywania i okresowego przeglądu programów studiów
(stanowiącej załącznik do zarządzenia nr 68/2024 Rektora WUM z dnia 18 kwietnia 2024 r.)

Wiedzy – Absolwent zna i rozumie:

HS_W02	szczegółową anatomię obszaru głowy i szyi P6S_WG
HS_W05	zna budowę i funkcje układu stomatognatycznego P6S_WG
HS_W06	zna rozwój i funkcje zębów mlecznych i stałych oraz ich szczegółową budowę histologiczną P6S_WG
HS_W07	zna morfologię i funkcje przyzębia P6S_WG
HS_W08	zna prawidłową budowę łuków zębowych P6S_WG
HS_W09	zna cechy prawidłowej okluzji P6S_WG
HS_W10	zna nieprawidłowości zębowe i zgryzowe P6S_WG
HS_W11	zna terminologię określającą patologie narządu żucia P6S_WG
HS_W12	zna etiopatogenezę, diagnostykę i metody leczenia wybranych chorób jamy ustnej P6S_WG
HS_W13	zna fizjologiczną i patologiczną florę bakteryjną jamy ustnej P6S_WG
HS_W14	zna rolę zróżnicowanej mikroflory jamy ustnej w inicjowaniu procesów chorobowych narządu żucia P6S_WG
HS_W15	zna rolę śliny w utrzymaniu zdrowia jamy ustnej P6S_WG
HS_W16	zna pojęcia i wskaźniki definiujące epidemiologię chorób narządu żucia P6S_WG
HS_W18	zna rolę zdrowia jamy ustnej w aspekcie zdrowia ogólnego P6S_WG
HS_W19	zna zasady zdrowego stylu życia P6S_WG
HS_W31	zna podstawowe metody diagnozowania chorób jamy ustnej P6S_WG
HS_W42	wpływ materiałów stomatologicznych na zdrowie jamy ustnej P6S_WG
HS_W49	wpływ zdrowia jamy ustnej na zdrowie ogólne i jakość życia P6S_WG

Umiejętności – Absolwent potrafi:

HS_U01	umie dobierać formy edukacji i działań prozdrowotnych w zakresie chorób jamy ustnej zależnie od możliwości systemu i wkładu finansowego pacjentów oraz ich funkcji poznawczych P6S_UW
HS_U02	umie dobierać formy edukacji promującej zdrowie jamy ustnej do możliwości poznawczych pacjentów P6S_UW
HS_U03	potrafi stosować różne formy i metody indywidualnej i grupowej edukacji zdrowotnej posługując się wiedzą z zakresu psychologii, socjologii i pedagogiki P6S_UW
HS_U04	potrafi udzielać porad na temat roli racjonalnego odżywiania w utrzymaniu zdrowia jamy ustnej w różnym okresie życia pacjenta P6S_UW
HS_U10	umie rozpoznać morfologię zębów i przyzębia oraz rozpoznać anomalie i stany chorobowe tkanek i układów w obrębie głowy i szyi P6S_UW
HS_U13	potrafi planować działania promujące zdrowie jamy ustnej adekwatnie do indywidualnych i grupowych potrzeb leczniczych P6S_UW

Załącznik nr 4B do Procedury opracowywania i okresowego przeglądu programów studiów
(stanowiącej załącznik do zarządzenia nr 68/2024 Rektora WUM z dnia 18 kwietnia 2024 r.)

HS_U16	umie rozpoznać stomatologiczne potrzeby zdrowotne społeczeństwa P6S_UW
HS_U25	wyrazać swoją wiedzę pisemnie i ustnie na poziomie akademickim
HS_U40	potrafi rozpoznać typowe objawy i przyczyny zmian próchnicowych i niepróchnicowego pochodzenia P6S_UO
HS_U42	potrafi rozpoznać typowe objawy i przyczyny chorób przyzębia P6S_UO
HS_U43	rozpoznać typowe objawy i przyczyny zmian chorobowych w obrębie błony śluzowej jamy ustnej
HS_U44	scharakteryzować wzajemne relacje przestrzenne zębów P6S_UO
HS_U55	oceniać zdrowie jamy ustnej pacjentów w różnym wieku na podstawie wyników badań klinicznych i badań dodatkowych P6S_UO

Kompetencji społecznych – Absolwent jest gotów do:

HS_K02	kompetencja aktualizacji wiedzy w oparciu o analizę fachowej literatury P6S_KK
HS_K04	pozyskiwania niezbędnych informacji w literaturze fachowej, bazach danych i innych źródłach związanych ze zdrowiem P6S_KK
HS_K07	kompetencja identyfikowania indywidualnych potrzeb człowieka P6S_KO
HS_K22	zdolność zdobywania kompetencji zawodowych wpływających na jakość świadczonych usług P6S_KO

5. ZAJĘCIA

Forma zajęć	Treści programowe	Efekty uczenia się
S1-S15 Zakładu Stomatologii Zintegrowanej	- Wybrane zagadnienia z anatomii i fizjologii głowy i szyi. - Anatomia i fizjologia zębów stałych. - Anatomia i fizjologia przyzębia brzęznego i okołowierchołkowego. - Mechanizmy powstawania biofilmu bakteryjnego w zdrowej jamie ustnej. Wskaźniki higieny jamy ustnej. - Etiopatogeneza i epidemiologia próchnicy zębów (w obrębie szkliwa, zębiny i kostniwa). - Diagnostyka i leczenie choroby próchnicowej. - Leczenie choroby próchnicowej. Koncepcja stomatologii minimalnie inwazyjnej (MID). - Ubytki szkliwa i zębiny niepróchnicowego pochodzenia: etiologia, diagnostyka i leczenie. - Nadwrażliwość zębów: przyczyny, diagnostyka i postępowanie lecznicze. - Choroby miazgi: etiologia, diagnostyka i leczenie. - Leczenie biologiczne. - Etiologia, diagnostyka i leczenie chorób przyzębia okołowierchołkowego.	HS_W02, HS_W05, HS_W06, HS_W07, HS_W08, HS_W11, HS_W12, HS_W13, HS_W14, HS_W15, HS_W16, HS_W18, HS_W19, HS_W31, HS_W49 HS_U01, HS_U02, HS_U03, HS_U04, HS_U10, HS_U13, HS_U16, HS_U40, HS_U42, HS_U44, HS_U55, HS_K02, HS_K04, HS_K07, HS_K22

Załącznik nr 4B do Procedury opracowywania i okresowego przeglądu programów studiów
(stanowiącej załącznik do zarządzenia nr 68/2024 Rektora WUM z dnia 18 kwietnia 2024 r.)

	13. Czynniki jatrogenne w postępowaniu stomatologicznym. 14. Halitoza ustna: etiologia, diagnostyka i leczenie. 15. Kolokwium.	
W1-W5 Zakładu Stomatologii Zintegrowanej	W1. Sposoby oznakowania zębów, diagramy uzębienia. W2. Fizjologiczne zmiany w obrębie jamy ustnej – zdrowe starzenie. W3. Fizjologiczne zmiany w obrębie jamy ustnej – ciąża. W4. Mikrobiota/ mikrobiom, biofilm a zdrowie człowieka - wprowadzenie. W5. Objawy chorób ogólnoustrojowych w jamie ustnej.	HS_W02, HS_W05, HS_W06, HS_W07, HS_W08, HS_W11, HS_W12, HS_W13, HS_W14, HS_W15, HS_W16, HS_W18, HS_W19, HS_W31, HS_W49 HS_U01, HS_U02, HS_U03, HS_U04, HS_U10, HS_U13, HS_U16, HS_U40, HS_U42, HS_U44, HS_U55, HS_K02, HS_K04, HS_K07, HS_K22

6. LITERATURA

Obowiązkowa

Z Zakładu Stomatologii Zintegrowanej:

1. Anatomia głowy dla stomatologów. Łasiński W. PZWL, 1978
2. Stomatologia zachowawcza z endodoncją. Zarys kliniczny. Red. Jańczuk Z., Kaczmarek U., Lipski M. PZWL. 2014
3. Podręcznik dla asystentek i higienistek stomatologicznych. Jańczuk Z. PZWL. 2024, wyd.III
4. Podręcznik dla asystentek i higienistek stomatologicznych, Mielczarek A., Kowalik R., Najman M., PZWL, 2023
5. Periodontologia współczesna. Red. Górską R., Konopka T. Med. Tour Press International, 2013
6. Choroby błony śluzowej jamy ustnej. Red. Górską R. edra Urban&partner, 2023
7. Wiadomości podane na wykładach i seminariach.

Uzupełniająca

Kwartalnik: Asystentka i Higienistka Stomatologiczna. Wydawnictwo: As Media.

Aktualne publikacje w polskim i zagranicznym piśmiennictwie specjalistycznym. (m.in. Asysta dentystyczna, Asystentka i higienistka stomatologiczna).

Asystowanie w stomatologii, podręcznik dla asyst i higienistek stomatologicznych – Leah Vern Barnett, wydanie polskie pod red. M. Bładowskiego

7. SPOSOBY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Symbol przedmiotowego efektu uczenia się	Sposoby weryfikacji efektu uczenia się	Kryterium zaliczenia
HS_W02, HS_W05, HS_W06, HS_W07, HS_W08, HS_W11, HS_W12, HS_W13, HS_W14, HS_W15, HS_W16, HS_W18, HS_W19, HS_W31, HS_W49	Obecność na wszystkich seminariach i wykładach. Zaliczenie częściowe z Zakładu Stomatologii Zintegrowanej - Pisemne kolokwium testowe. Podczas zajęć sprawdzana jest wiedza poprzez odpowiedź ustną studenta i/lub pisemne kolokwium częściowe. Testowy egzamin końcowy z przedmiotu – pytania egzaminacyjne ze wszystkich 4 zakładów.	<i>W razie nieobecności usprawiedliwionej lub niezaliczenia kolokwium częściowego/odpowiedzi ustnej student jest zobowiązany do odrobienia zajęć i/lub zaliczenia z danego tematu w terminie ustalonym z osobą prowadzącą zajęcia.</i> <i>Usprawiedliwienie nieobecności należy dostarczyć najpóźniej na najbliższe zajęcia po zakończeniu okresu absencji.</i>

Załącznik nr 4B do Procedury opracowywania i okresowego przeglądu programów studiów
(stanowiącej załącznik do zarządzenia nr 68/2024 Rektora WUM z dnia 18 kwietnia 2024 r.)

HS_U01, HS_U02, HS_U03, HS_U04, HS_U10, HS_U13, HS_U16, HS_U40, HS_U42, HS_U44, HS_U55, HS_K02, HS_K04, HS_K07, HS_K22		Wymóg zaliczenia kolokwium, organizowanych w poszczególnych zakładach. Kolokwium testowe w Zakładzie Stomatologii Zintegrowanej (25 pytań jednokrotnego wyboru), zalicza uzyskanie <u>co najmniej 60%</u> poprawnych odpowiedzi. Ocena – kryteria (kolokwium końcowe) 2,0 (ndst) < 15 pkt. 3,0 (dst) 15-16 pkt. 3,5 (ddb) 17-18 pkt. 4,0 (db) 19-21 pkt. 4,5 (pdb) 22-23 pkt. 5,0 (bdb) 24-25 pkt. Pierwszy i drugi termin kolokwium końcowego (w Zakładzie Stomatologii Zintegrowanej i Zakładzie Stomatologii Dziecięcej) ma formę testową. W przypadku niezaliczenia pierwszego i drugiego terminu, kolokwium komisyjne może odbyć się wyłącznie za zgodą Kierownika Zakładu. Uzyskanie oceny niedostatecznej z kolokwium końcowego skutkuje niezaliczeniem przedmiotu. Niezaliczenie choć jednego modułu prowadzonego w którymkolwiek z 4 zakładów (Zakładzie Stomatologii Zintegrowanej, Zakładzie Stomatologii Dziecięcej, Katedrze Protetyki Stomatologicznej, Zakładzie Ortodoncji) – skutkuje brakiem możliwości przystąpienia do egzaminu. Warunkiem zaliczenia egzaminu jest uzyskanie co najmniej 60% prawidłowych odpowiedzi. Egzamin w formie testu – pytania jednokrotnego wyboru, 80 pytań Ocena – kryteria 2,0 (ndst)<60% 3,0 (dst) 60% -69% 3,5 (ddb) 70-79% 4,0 (db) 80%-89% 4,5 (pdb)90%-95% 5,0 (bdb) >95% Ocena z przedmiotu wystawiona na podstawie oceny z egzaminu. Uzyskanie oceny 5,0 z któregośkolwiek z zaliczenia częściowego uprawnia do otrzymania 1 pkt dodatkowego na
--	--	---

Załącznik nr 4B do Procedury opracowywania i okresowego przeglądu programów studiów
(stanowiącej załącznik do zarządzenia nr 68/2024 Rektora WUM z dnia 18 kwietnia 2024 r.)

		egzaminie końcowym umożliwiającym podniesienie oceny w sytuacji granicznej (np. Na granicy 3,5 i 4,0), lecz nie podnosi stopnia w przypadku oceny 2,0.

8. INFORMACJE DODATKOWE

- Obecność na wszystkich wykładach i seminariach jest obowiązkowa, w przypadku usprawiedliwionej nieobecności należy z asystentem prowadzącym ustalić termin i formę zaliczenia.
 - Prosimy o punktualne przychodzenie na zajęcia. Spóźnienie powyżej 15 min. traktowane jest jako nieobecność.
 - Warunkiem dopuszczenia do egzaminu jest zaliczenie wszystkich kolokwiiw cząstkowych.
 - Zaliczenie końcowe, egzamin, z pytań z 4 Zakładów: dwa terminy zaliczeń w formie testowej; trzeci termin – komisyjny.
 - Warunkiem zaliczenia egzaminu jest uzyskanie co najmniej 60% prawidłowych odpowiedzi. Egzamin w formie testu – pytania jednokrotnego wyboru, 80 pytań
- Ocena – kryteria z testu:
- 2,0 (ndst) < 60%
- 3,0 (dst) 60% - 69%
- 3,5 (ddb) 70-79%
- 4,0 (db) 80%-89%
- 4,5 (pdb) 90%-95%
- 5,0 (bdb) > 95%
- Ocena z przedmiotu wystawiona na podstawie oceny z egzaminu. Uzyskanie oceny 5,0 z któregośkolwiek z zaliczenia cząstkowego uprawnia do otrzymania 1 pkt dodatkowego na egzaminie końcowym umożliwiającym podniesienie oceny w sytuacji granicznej (np. Na granicy 3,5 i 4,0), lecz nie podnosi stopnia w przypadku oceny 2,0.
 - Informacja dotycząca godzin konsultacyjnych z prowadzącymi umieszczone są na tablicach ogłoszeń w Zakładach.
 - Osoby odpowiedzialne za prowadzenie dydaktyki na kierunku higiena stomatologiczna
w Zakładzie Stomatologii Zintegrowanej: dr n. med. Alicja Aluchna - alicja.aluchna@wum.edu.pl
w Zakładzie Ortodoncji: dr n. med. Martyna Czerkies martyna.czerkies@wum.edu.pl
w Katedrze Protetyki Stomatologicznej: dr n. med. Monika Wojda monika.wojda@wum.edu.pl
w Zakładzie Stomatologii Dziecięcej: lek. dent. Wiktoria Mól, wiktoria.mol@wum.edu.pl
 - Studenckie Koła Naukowe:
Opiekunem Studenckiego Koła Naukowego Higieny Stomatologicznej jest dr n. med. Alicja Aluchna

Prawa majątkowe, w tym autorskie, do sylabusu przysługują WUM. Sylabus może być wykorzystywany dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywanych w WUM. Korzystanie z sylabusu w innych celach wymaga zgody WUM.

UWAGA

Końcowe 10 minut ostatnich zajęć w bloku/semestrze/roku należy przeznaczyć na wypełnienie przez studentów Ankiety Oceny Zajęć i Nauczycieli Akademickich